

Овсюк Ніна Василівна

д.е.н., доцент,

професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Національний авіаційний університет, м. Київ

Коваленко Анастасія Миколаївна

здобувач вищої освіти,

Національний авіаційний університет, м. Київ.

АСПЕКТИ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація. В роботі досліджено важливі аспекти оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Метою дослідження є визначення особливостей спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

Ключові слова: суб'єкти малого підприємництва, єдиний податок, малий бізнес, спрощена система оподаткування.

Розвиток малого підприємництва нині є одним із найважливіших напрямів вирішення багатьох економічних та соціальних проблем на всіх державних рівнях. Малий бізнес отримав величезний поштовх останніми роками, розв'язуючи проблему зайнятості та створюючи конкуренцію на ринку товарів та послуг, він піднімає економіку країни та зміцнює свої позиції рік у рік.

Останнім часом на законодавчому рівні запроваджують нові закони спрямовані на підтримку малого бізнесу. Для поліпшення становища підприємств запроваджуються спеціальні податкові схеми і пільги, спрощуються форми податкових декларацій. Це певною мірою покращує стан малого підприємництва, але є багато підприємств, які як і раніше, намагаються піти в «тінь», оскільки податки для цього сегменту ринку є надмірно високими.

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва діє з 1998 року та спрямована на стимулювання розвитку малого бізнесу.

Серед нововведень, внесених до Податкового кодексу України з 1 грудня 2020 року, варто відмітити внесені зміни до пункту 4 статті 291 Кодексу, згідно з якими суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, зокрема фізичні особи, поділені на три групи платників єдиного податку (табл. 1).

Законом України від 01.12.2020 р. № 1017-IX внесені зміни до пункту 61 підрозділу 10 статті ПКУ [2]. Відповідно до внесених змін з 1 січня 2021 року до 1 січня 2022 року реєстратори розрахункових операцій та/або програмні реєстратори розрахункових операцій не використовуються платниками єдиного податку другої – четвертої груп (фізичні особи - підприємці), дохід яких протягом календарного року не перевищує 220 окладів мінімальної заробітної плати, встановлених законом 1 січня податкового (звітного) року, незалежно від обраного виду діяльності, за винятком тих, хто здійснює:

Таблиця 1

Групи платників єдиного податку [1]

Номер групи	Зміст
Перша група	Фізичні особи - підприємці, обсяг доходу протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати
Друга група	Фізичні особи - підприємці, обсяг доходу протягом року не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати
Третя група	Фізичні особи - підприємці обсяг доходу протягом року не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати

- реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;
- реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг сфері охорони здоров'я;
- реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння [3].

Зокрема, з 1 січня 2021 року змінився порядок обліку доходів та витрат фізичних осіб:

- фізичні особи, які окремо оподатковуються у першій та другій податкових групах, та окремі платники єдиного податку третьої групи, які не оподатковуються ПДВ, матимуть право вести щомісячну звітність будь-якого типу, як паперову, так і електронну, що відображає отримані доходи.
- фізичні особи, які є платниками єдиного податку третьої категорії та сплачують ПДВ, мають право вести щомісяця будь-який вид обліку на папері та в електронній формі, що відображає надходження та платежі.

Також, з 1 січня 2021 року скасовано вимогу для платників єдиного податку щодо реєстрації свої книги у податкових органах. При цьому, платникам податків не потрібно буде подавати будь-які заяви чи повідомлення до податкових органів для анулювання книг, зареєстрованих у 2020 році.

Слід зазначити, що при веденні обліку у довільній формі платники єдиного податку вправі застосовувати будь-який спосіб обліку доходів: це можуть бути записи у будь-якому довільному реєстрі – паперовому зошиті, журналі, чи в електронній таблиці у файлі Excel. Крім іншого, оподатковувані особи можуть продовжувати вести книгу обліку доходів (для оподатковуваних осіб першої, другої та третьої категорії, які не оподатковуються ПДВ) та книгу обліку витрат (для оподатковуваних осіб третьої категорії, оподатковуваних ПДВ) за чинними формами.

Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що законодавство України про спрощену систему оподаткування суб'єктів малого підприємництва дозволить створити нормативно-правову базу для подальшого регулювання підприємницької діяльності, що дасть змогу врегулювати на законодавчому рівні правові умови застосування спрощеного

податкового режиму та усунути зловживання спрощеним податковим режимом.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Основні зміни з 01.01.2021 року для платників спрощеної системи оподаткування. URL: <http://zak.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-301339.html>

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо лібералізації застосування реєстраторів розрахункових операцій платниками єдиного податку та скасування механізму компенсацій покупцям (споживачам) за скаргами щодо порушення встановленого порядку проведення розрахункових операцій частини суми застосованих штрафних санкцій: Закон України від 01.12.2020 № 1017-IX: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-20#Text>

3. З 1 січня 2021 року підприємці вестимуть облік доходів і витрат по-новому. URL: <http://krasnohrad.rda.gov.ua/2020/12/22/golovne-upravlinnya-dps-u-xarkivskij-oblasti-informuye-3/>